

အမှတ်-၁၀၂၃

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ဓ
သာရဏိယတရား

မွေဒါနကုသိုလ်ရှင်

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်

အောင်ဓမ္မ၊ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း၊
အမှတ်(၁၅၂)၊ ၂၂-လမ်း၊ လသာဗြဲနယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း- ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉-၅၁၄၆၀၉၅

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

သာရဏီယ တရား

1910

1911

1912

သာရဏီယတရား

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၃-ခုနှစ်၊ ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၃၇၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၀)ရက်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း မုံရွာမြို့၊ အောင်မင်္ဂလာရပ်ကွက်၊ အောင်မင်္ဂလာဘုံဆွမ်းလောင်းအသင်း၏ သတ္တမအကြိမ်မြောက် ဆွမ်းလောင်းအောင်ပွဲ ဓမ္မသဘင် အခမ်းအနားဝယ်ဟောကြားအပ်သော “သာရဏီယတရားနှင့်အသင်းအဖွဲ့များ” တရားဒေသနာတော်။

သာရဏီယတရားနှင့်အသင်းအဖွဲ့များ

ဘာသာရေးအသင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးအသင်းပဲဖြစ်ဖြစ် အသင်းအဖွဲ့တွေ တည်ထောင်ပြီး လောက၏ အကျိုးပြု လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကြတယ်။ ‘လူ’ဆိုတာ ဟာ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ နေတတ်တဲ့ သတ္တဝါတစ်မျိုးလို့ ဆိုကြတယ်။ အသေးဆုံး အသင်းအဖွဲ့လေးဟာ ဘဝ

ကြင်ဖော်အဖြစ် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့ ဘဝခရီး
 လျှောက်လှမ်းဖို့ လက်တွဲရာမှ အစပြုတဲ့ မိသားစု
 'Family Society' ပေါ့။ မိသားစုအသင်းအဖွဲ့ကလေး
 က၊အစ လောကမှာ လူတွေဟာ အသင်းအဖွဲ့နဲ့
 ကြတယ်၊ ဒါသဘာဝပဲ။

အရာခပ်သိမ်းမှာ တစ်ဦးတည်းနဲ့ ဆောင်ရွက်လို့
 မဖြစ်တဲ့အတွက် အချင်းချင်းလက်တွဲပြီး ဆောင်ရွက်
 ကြရတယ်။ မိသားစုတစ်စုမှာ ဘဝကြင်ဖော်အဖြစ်
 လက်တွဲထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး အတူတကွ တိုင်ပင်ညှိ
 နှိုင်းပြီး ညီညီညွတ်ညွတ် ဘဝခရီးကို လျှောက်လှမ်း
 သွားကြမယ်ဆိုရင် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ပြီး အောင်မြင်တဲ့
 ဘဝတစ်ခု ရနိုင်တယ်ပေါ့။ အကယ်၍ မညီညွတ်ဘူး
 ဆိုရင် အောင်မြင်မှု ဆိုတာ မရနိုင်တဲ့အပြင် ပြဿနာ
 အမျိုးမျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့ရတယ် ဆိုတာကို လောကလူသား
 တွေအားလုံး သိနေကြတာပဲ။

'လူ'ဆိုတာ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ နေတယ် ဆိုတာ အင်
 မတန်မှ သေချာတယ်။ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ နေပြီဆိုရင်
 ဘာတွေ လိုအပ်သလဲ။ လိုအပ်ချက်တွေကို အားလုံးက

သိချင်မှ သိမယ်။ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ နေပြီဆိုရင် ဘာတွေ လိုအပ်သလဲ ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက ထောင့်စေ့ အောင် ဟောထားတာ ရှိတယ်။

ဒီကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တွေ ကုသိုလ် ကောင်းမှုတွေ လုပ်တဲ့အခါမှာ အခု အောင်မင်္ဂလာဘုံ ဆွမ်းလောင်းအသင်းလို စုပေါင်းညီညာ ကုသိုလ်ပြုတဲ့ ပုညသဟာယအနေနဲ့ လက်တွဲဆောင်ရွက်ကြတယ်။ သာမန်မိသားစု အသင်းအဖွဲ့ကနေပြီးတော့ ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပေါင်းစုပြုလုပ်ကြတဲ့ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုကို တည်ထောင်ကြတယ်။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ လူမှုရေး အသင်းဆိုပြီး အသင်းအဖွဲ့တွေ အများကြီးတည် ထောင် ကြတယ်။ လူမှုကူညီရေးအသင်း ဖွဲ့စည်းပြီး ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုကြတယ်။ လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ လိုက်ပြီး ကူညီကြတယ်။ ထောက်ပံ့ကြတယ်။ လူ့လောကကို အကျိုးပြုတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကြတယ်။ အင်မတန်မှ ကောင်းတယ်လို့ ပြောရမယ်။

အသင်းဖွဲ့ပြီး ဆိုးမိုက်နေတဲ့ သူတွေကတော့ လောကကို အကျိုးမပြုဘူး၊ လောကကို အန္တရာယ်ပြုတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ သို့သော် လောကမှာ ဘယ်အဖွဲ့အစည်း
 ပဲဖြစ်ဖြစ် ထိုအဖွဲ့အစည်း ကြာရှည်ခိုင်မြဲမှုနဲ့ ပတ်သက်
 ပြီး ဘာတွေ လိုက်နာရမယ်ဆိုတာ သုတ္တန်မှာ မြတ်စွာ
 ဘုရား ဟောထားတာ ရှိတယ်။ အဲဒါ ဒီကနေ့ အောင်
 မင်္ဂလာဘုံဆွမ်းလောင်းအသင်းရဲ့ အသင်းသူ အသင်း
 သားတွေ မှတ်သားရအောင် “သာရဏီယသုတ်”ကို
 ဟောကြားမှာ ဖြစ်တယ်။

‘သာရဏီယ’ ဆိုတာ စိတ်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ အမြဲ
 မပြတ် မှတ်ရမည့် တရားဖြစ်တယ်။ အမြဲမပြတ် အမှတ်
 ထားပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်တရားကို လိုက်နာ
 ကျင့်သုံးမယ် ဆိုလို့ ရှိရင် အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုဟာ ညီ
 ညွတ်မယ်။ စည်းလုံးမယ်။ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စတွေ
 အောင်မြင်မယ် ဆိုတဲ့ အကျိုးထူးတွေ ရနိုင်တယ်။ ဒီ
 သာရဏီယတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးမှု မပြုဘူးဆိုရင်
 လုပ်ငန်းတစ်ခုဟာ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အေး ... ဒါကြောင့်မို့ ဘာသာရေးအသင်းပဲဖြစ်
 ဖြစ်၊ လူမှုရေးအသင်းပဲဖြစ်ဖြစ် ပုညသဟာယ ကုသိုလ်
 ပြုဖော်ပြုဖက်အဖြစ် လက်တွဲတဲ့ အသင်းမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ်၊

နောက်ဆုံးမှာ အသင်းလို့ ဖွဲ့စည်းထားတာမျိုး မဟုတ်တဲ့ မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းပဲဖြစ်ဖြစ် ဟောဒီ သာရဏိယ တရား ဆိုတာကို မှတ်သားလိုက်နာသင့်တယ်ပေါ့။ အဲဒီ သာရဏိယတရားကို တကယ်လိုက်နာသွားကြမယ် ဆိုရင် မိမိတို့ မိသားစုအတွင်း၊ မိမိတို့အသင်းအဖွဲ့ အတွင်းမှာ ဘာပြဿနာမှ မပေါ်ဘဲနဲ့ အစဉ်ထာဝရ ချောပြေပြီး လုပ်ငန်းကိစ္စတွေ အောင်မြင်မှာ ဆိုတာ သေချာတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက တရားဓမ္မကို ဟောပြောတဲ့အခါမှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းကိုချည်း ဟောတာ မဟုတ်ဘူး။ သံသရာထဲ နေထိုင်တဲ့အခါမှာလည်းပဲ အဆင်ပြေပြေ ချမ်းသာသုခတစ်ခုကနေပြီး ချမ်းသာသုခတစ်ခုကို ရရှိ စေနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းကောင်းတွေကို ညွှန်ကြားတာပါ။ အဲဒီနည်းကောင်းတွေအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးသွား ကြမယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်မီစပ်ကြားမှာလည်း အဆင်ပြေကြ၊ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင် အောင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကိုလည်း ညီညွတ်စွာ ပြုလုပ်သွားနိုင်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။

‘သာရဏီယတရား’ဆိုတာ ညီညွတ်ရေးကို များစွာ အကျိုးပြုတဲ့တရား ဖြစ်တယ်။ အစဉ်ထာဝရ မှတ်ထား ကြရမည့်တရား၊ အစဉ်အောက်မေ့ကြရမည့်တရား၊ အဲဒီသာရဏီယတရားကို မဟောသေးမီ မြတ်စွာဘုရား က သာရဏီယတရားရဲ့ အကျိုးပြုပုံလေးကို ရှေးဦးစွာ ဟောထားတယ်။ ‘သာရဏီယတရား’ ဆိုတာ ပိယ ကရဏ-တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ချစ်ခင်အောင် ပြုတတ်တယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ချစ်ခင် မြတ်နိုးနေမှ အသင်းအဖွဲ့တစ် ခုဟာ ခိုင်မာတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးဟာ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ယိုယွင်းပျက်စီးသွားပြီး မေတ္တာခန်းခြောက်သွားပြီးဆိုရင် ထိုအသင်းဟာ ပျက်စီးယိုယွင်းသွားမှာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဟောဒီ သာရဏီယတရားအတိုင်း လိုက်နာမယ်ဆိုရင် သာရဏီယတရားသည် ပိယကရဏ-အသင်းသူ အသင်း သား၊ မိသားစုတစ်စု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ပိုပြီးတော့ ချစ်ခင်လာကြမယ်။

ဂဏ္ဍကရဏ -လေးစားလာကြတယ်။ လေးစားမှုပါတဲ့ ချစ်ခင်မှုကမှ ပိုပြီးလေးနက်တယ်။ ချစ်တော့ ချစ်ခင် တယ်။ လေးစားမှု မရှိသေးဘူးဆိုရင်လည်း မလုံလောက်

သေးဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးရဲ့ ဆက်သွယ်မှု အကြားမှာ ချစ်ခင်မှုနဲ့ လေးစားမှုကို ဖြစ်ပွားစေတယ် ဆိုတာ ဒါ Society-တစ်ခုကို ခိုင်မာအောင် လုပ်ပေးတဲ့ သဘာဝတရားတစ်ခုပါပဲ။

အေး ... ချစ်ခင်လေးစားရုံတင်မကဘူး။ ဟောဒီ သာရဏီယတရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်လဲ၊ သင်္ဂဟ-တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး စုစည်းပြီးသားဖြစ် သွားရမယ်တဲ့။ လူဦးရေ ဘယ်လောက်များများ ဆိုပါစို့၊ မိသားစုတစ်ခုမှာ လူဦးရေ ဆယ်ယောက်ရှိရင် ဆယ် ယောက်လုံးဟာ စိတ်ဝမ်းမကွဲဘူး၊ တစ်ညီတည်း ဖြစ် နေတယ်။ အသင်းသူ အသင်းသား ငါးရာ၊ တစ်ရာ ရှိလည်းပဲ စိတ်ဝမ်းမကွဲဘူး၊ တစ်ညီတည်းဖြစ်နေတယ်။ ‘သင်္ဂဟ’ဆိုတာ စုစည်းပေးထားတာ၊ ဒီသဘာဝတရား တွေအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြမယ်ဆိုရင် စုစည်းမှုဟာ ပြီးသွားပြီ။

သုတ္တန်တစ်ခုမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားက သင်္ဂဟ ဝတ္ထုလေးပါး ဆိုပြီး စည်းရုံးရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရေး ကြီးတဲ့ တရားလေးမျိုး ဟောထားတာ ရှိတယ်။ နေ့စဉ်

ဘဝမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောတဲ့ တရားတွေဟာ အင်မတန်မှ အရေးပါတယ်။ လောကလူတွေက နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဒီစားဝတ်နေရေးကသာ အရေးကြီးတယ်လို့ ထင်နေကြတာ၊ စားဝတ်နေရေးတင် လုံးပန်းပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် သဘာဝတရားတွေ မျက်ကွယ်ပြုထားမယ်ဆိုလို့ ရှိရင် ပြဿနာတွေ မျိုးစုံတက်မယ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ရောက်ကြမယ်၊ စီးပွားဥစ္စာ ဘယ်လိုပဲ တိုးတက်တိုးတက် စိတ်ချမ်းသာမှု မရကြဘူး၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ပြဿနာတွေ တက်ပြီးတော့ ကွဲကြ၊ ပြဲကြ၊ ဒီလိုတွေ ဖြစ်ကြတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ စီးပွားရေး တစ်ခု၊ စားဝတ်နေရေး တစ်ခုတည်းကိုသာ အာရုံမပြုဘဲနဲ့ တို့တစ်တွေမှာ ရှိသင့်ရှိထိုက်တဲ့ စိတ်နေသဘောထားတွေ၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာတွေက ဘာတွေလဲ ဆိုတာ မျက်ခြေမပြတ် စဉ်းစားထားဖို့ လိုအပ်တယ်။

မိသားစုကြီးဟာ အသိုက်အအုံပဲ၊ မြန်မာစကားမှာ ပြောကြတယ် “ဥမကွဲ သိုက်မပျက်” တဲ့။ အဲဒီလို နေဖို့ ဆိုတာဟာ အကြောင်းမဲ့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အကြောင်းရှိပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းတွေက စည်းရုံးရေးအနေနဲ့

ဘာတွေတုံးလို့ သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရားက
ဟောထားတာ။

“သင်္ဂဟဝတ္ထု လေးပါး” ဆိုတာ စုစည်းနိုင်တဲ့
အကြောင်းတရားလေးမျိုးကို ခေါ်တယ်။ အဲဒီအကြောင်း
တရားလေးမျိုးဟာ ဘာလဲ။ နံပါတ် (၁)က ဒါန-အပြန်
အလှန် ပေးကမ်းခြင်း၊ ‘ဒါန’လို့ ဆိုလိုက်တာနဲ့ အလှူ
အတန်းကြီး လုပ်တယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ မအောက်မေ့နဲ့။
‘ဒါန’ဆိုတာ အပြန်အလှန် ပေးကမ်းတာ။ ဥပမာ -
မွေးနေ့ဆိုရင် မွေးနေ့လက်ဆောင် ပေးတာ ရှိတယ်။
နှစ်ဦးကာလ ဆိုရင် နှစ်ဦးလက်ဆောင်ပေးတာ ရှိတယ်။
သူ့မွေးနေ့, ကိုယ့်မွေးနေ့, နေ့ထူးနေ့မြတ် မှတ်မှတ်
သားသား လက်ဆောင်ပေးကြတယ်။ ခရီးဝေးက ပြန်
လာကြရင် လက်ဆောင်ပေးကြတယ်။ အပြန်အလှန်
ဒီလို ပေးတာ, ကမ်းတာဟာ စုစည်းမှုတစ်ခုဖြစ်တယ်။

မိသားစုထဲမှာ ဒါမျိုးကို လုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့
လိုအပ်တယ်ပေါ့။ ဥပမာ - သားသမီးလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
တစ်မြို့ တစ်နယ် သွားပြီး ပြန်လာတဲ့အခါကျတော့
အမေ အဖေကို ဟောဒါ အမေကြိုက်တတ်တာလေး

ဝယ်လာတယ်။ အဖေကြိုက်တတ်တာလေး ဝယ်လာ
 တယ်။ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေလည်း ငါ့ညီကြိုက်
 တတ်တာ၊ ငါ့အစ်ကိုကြိုက်တတ်တာ၊ ငါ့ညီမကြိုက်
 တတ်တာ ဆိုပြီး တန်ဖိုးမကြီးပေမယ့်လို့ သူ့ကြိုက်တတ်
 တာလေး ဝယ်လာပြီးတော့ လက်ဆောင်ပေးတယ်။ အဲ
 ဒါလည်း စည်းရုံးရေးတစ်ခုပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကို
 မမေ့ရအောင် ဟောထားတာ။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ဟင်းလေး
 ချက်ထားရင် အမေဆီ ပို့ပေးတယ်။ အဖေဆီ ပို့ပေး။
 ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ ခွဲဝေစား။ ဟော ဒါနဲ့ပဲ။ အဲဒီလို
 ပေးကမ်းခြင်းဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မေတ္တာနှောင်ကြီး
 ခိုင်မြဲစေတယ်။ Society -ကို ခိုင်မာစေတယ်။ အသင်း
 အဖွဲ့တစ်ခုကိုလည်း ခိုင်မာစေတယ်။ ဒါအရေးကြီးတာ
 တစ်ခု ဖြစ်တယ်ပေါ့။

အေး ... ပေးရုံ ကမ်းရုံနဲ့ ပြည့်စုံပြီးလား ဆိုတော့
 မပြည့်စုံသေးဘူး။ နောက်တစ်ခု လုပ်ဖို့ လိုသေးတယ်။
 တချို့လူတွေက ပေးတော့ ပေးပါရဲ့။ အပြောကျတော့
 ရိုင်းတယ်။ ပြောတာ၊ ဆိုတာ ကြမ်းတယ်ပေါ့။ ဟော
 ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောလိုက်မယ်ဆိုရင် မေတ္တာပျက်

သွားတတ်တယ်။ စည်းရုံးရေး ပျက်သွားတတ်တယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဆက်ဆံပေါင်းသင်းတဲ့အခါမှာ အပြောအဆို အင်မတန်မှ အရေးပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက နံပါတ်(၂)အနေနဲ့ ‘ပေယျဝဇ္ဇ’-ကြင်နာတဲ့ စကားမျိုး ပြောတတ်ရမယ်တဲ့၊ ယဉ်ကျေးတဲ့ စကားမျိုး ပြောရမယ်။ အသင်းအဖွဲ့ထဲမှာ အသင်းသား တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး၊ မိသားစုထဲမှာ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ရိုင်းပြတဲ့ စကားမျိုးတွေ မပြောဘဲနဲ့ ကြင်နာတဲ့ စကား၊ ယဉ်ကျေးတဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောဖို့ လိုအပ်တယ်တဲ့။ ဒါလည်းပဲ အင်မတန်မှ ထိရောက်တဲ့ စည်းရုံးရေးတစ်ခုပဲ ဖြစ်တယ်။

အေး ... တချို့ကျတော့ ပေးတာကိုလည်း အလေးအနက် မထားဘူး၊ စကားချိုချိုသာသာ ပြောတာကိုလည်း အလေးအနက် မထားဘူး၊ ဘာကို အလေးအနက် ထားတုံးဆိုလို့ရှိရင် သူ့မှာ ကိစ္စဝိစ္စရှိတယ်၊ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်စရာ ရှိလို့ရှိရင် ပိုင်းဝန်းပြီးတော့ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးတယ်။ အဲဒါကို တန်ဖိုးထားတဲ့ လူမျိုးကလည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီတော့ မိသားစုထဲမှာ

သူ့တာဝန် ကိုယ့်တာဝန် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပေမယ့်
 လို့ တစ်ခါတစ်ရံ မနိုင်မနင်း ဖြစ်နေတာမျိုးတွေတို့၊
 အကူအညီလိုအပ်နေတဲ့ နေရာမျိုးတွေ ဝင်လုပ်ပေးတာ
 မျိုး၊ ဒါဟာလည်းပဲ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ စည်းရုံးရေး
 တစ်ခုပဲတဲ့။ အဲဒါကို “အတ္ထစရိယာ” လို့ ခေါ်တယ်။
 အတ္ထစရိယာ = သူ့ရဲ့အကျိုးကို ပြုကျင့်ပေးတာ၊ သူ့
 အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးတာ၊ သူ့ရဲ့ကိစ္စကို ဝိုင်းဝန်း
 ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးတာ၊ ဒါလည်း မိတ်ဆွေတွေကြား
 ထဲမှာ လိုအပ်တဲ့အချက်တစ်ခုပဲ ဖြစ်တယ်။

ဟော ... နောက်တစ်ခုက ဘာတုံး ဆိုလို့ ရှိရင်
 “သမာနတ္ထတာ” - တန်းတူရည်တူ ထားခြင်း၊ ဆက်ဆံ
 ခြင်း။ လောကမှာ သိပ်အထင်သေးပြီး ဆက်ဆံကြမယ်
 ဆိုရင် မခံနိုင်ကြဘူး ဒါသဘာဝပဲ။ ဘာတွေပေးပေး
 ချိုချိုသာသာ ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော ကိုယ့်ကိစ္စတွေ
 ဘယ်လိုပဲ လုပ်ပေးလုပ်ပေး အထင်သေးခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
 စိတ်ထဲမှာ အင်မတန်မှ နာကြည်းတတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်
 မို့လို့ ကိုယ်နဲ့ တန်းတူထားပြီးတော့ ဆက်ဆံနိုင်ရမယ်
 တဲ့။ ဆက်ဆံရေးမှာ ကိုယ်နဲ့ တန်းတူထားပြီးတော့ ဆက်

ဆံကြည့်၊ ဒါလေးတွေဟာ သာမန်ကြည့်လိုက်တော့
ဘာမှမဟုတ်တဲ့ ကိစ္စလေးလို့ ထင်ကောင်းထင်ကြမယ်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က အခုပြော
ခဲ့တဲ့ ‘ဒါန’ဆိုတဲ့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အပြန်အလှန် ပေး
ကမ်းခြင်း၊ ‘ပေယျဝဇ္ဇ’ဆိုတဲ့ ကြင်နာတဲ့စကားကို ပြော
ဆိုခြင်း၊ ‘အတ္တစရိယာ’ ကိစ္စဝိစ္စရှိရင် ကူညီဆောင်ရွက်
ပေးခြင်း၊ ‘သမာနတ္တတာ’ ကိုယ်နဲ့တန်းတူထားပြီး ဆက်
ဆံခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီအချက်လေးချက်အတိုင်း မလိုက်နာ
ဘူးဆိုရင်တဲ့ အမေ အဖေပင် ဖြစ်ပါစေ သားသမီးဆီက
အကျိုးရမှာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ဒီလိုဟောထားတာနော်။

ဘယ်လောက်အထိ အရေးကြီးလဲ ဆိုလို့ ရှိရင်
လှည်းဘီးတို့၊ မြင်းလှည်းဘီးတို့မှာ နားပန်းစောင့် ဆိုတာ
ရှိတယ်။ ဘီးကျွတ်မထွက်သွားအောင် ကန့်လန့်ကလေး
ခံထားတာ။ ကားတွေကျတော့လည်း တစ်မျိုးပေါ့နော်။
ဘီးကျွတ်မထွက်သွားအောင် တပ်ထားတဲ့ ကန့်လန့်ခံပြီး
တပ်ထားတဲ့ အချောင်းလေးကို ‘နားပန်းစောင့်’လို့ ခေါ်
တယ်။ ဒါလှည်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောတာပေါ့။ အဲဒီ
တော့ ဘီးမကျွတ်အောင် တပ်ထားတဲ့ ကန့်လန့်၊ ကား

နဲ့ ဆိုရင် နပ်တို့ ဘာတို့ပေါ့၊ အင်မတန်မှ အရေးကြီး တယ်၊ ကျွတ်ထွက်သွားလို့ရှိရင် ဒီကား၊ ဒီလှည်း ရှေ့ ကို ဆက်သွားနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒါမျိုးပဲ လူ့ရဲ့ Society၊ အသင်းအဖွဲ့ကြီး၊ မိသားစုကြီးတစ်ခုဟာ ဒီသင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါးဟာ နားပန်းစောင့်နဲ့ အလားတူ တယ်။ မောင်းနေတဲ့ကား ဘီးကျွတ်ထွက်သွားပြီဆိုရင် အင်မတန်အန္တရာယ်ကြီးတယ်ပေါ့၊ အဲဒီအန္တရာယ်ကြီး တာလိုပဲ၊ မိသားစုထဲမှာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး စိတ်ဝမ်းကွဲ ပြားသွားကြပြီး မတည့်ကြဘူးဆိုရင် ဒါအန္တရာယ်ကြီး တာ တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက သင်္ဂဟတရားလေးပါးအတိုင်း လိုက်နာဖို့ ဆိုပြီး ဟော ထားတာ ဖြစ်တယ်။

ဒါ့ကြောင့်မို့ သင်္ဂဟ = စုစည်းတယ် ဆိုတာ ဘာနဲ့ စုစည်းမှာတုံး။ အခုပြောတဲ့ အချက်လေးချက်နဲ့ စုစည်း ပေးရမယ်တဲ့။ အေး ... သာရဏီယတရားကလည်း ဒီလိုစုစည်းပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေ ရှိတယ်တဲ့၊ ဒါတင် လားလို့ ဆိုတော့ နောက်အကျိုးပြုတာ တစ်ခုက ဘာလဲ ဆိုရင် 'အဝိဝါဒ'၊ လောကမှာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အငြင်း

ပွားကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဟောဒီ သာရဏီယတရား အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင်တော့ အငြင်းပွား စရာ မရှိဘူး။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးကြားမှာ အငြင်းပွား တာ ရှိတယ်။ မိသားစုကြားမှာ အငြင်းပွားတာ ရှိတယ်။ အသင်းအဖွဲ့တွေကြားမှာ အငြင်းပွားတာတွေ ရှိတယ်။ အငြင်းပွားပြီး သူက တစ်မျိုးပြော၊ ကိုယ်က တစ်မျိုး ပြော၊ အငြင်းပွားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်လဲ ဆိုတော့ မတည့်ကြတော့ဘူး။ မတည့်ဘူးဆိုရင် မေတ္တာတဖြည်း ဖြည်းခန်းလာမယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ပြဿနာတက်လာ တော့တာပေါ့။ ဒါလောကလူသားတွေ ဒီလိုဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် မြတ်စွာဘုရားက သာရဏီယ တရားကို လက်ကိုင်ထားကြရမယ်တဲ့။ အဲဒီလို လက် ကိုင်ထားကြမယ် ဆိုရင် သူတစ်မျိုး ငါတစ်ဖုံ ဆိုတဲ့ အငြင်းပွားမှုတွေ လောကမှာ မရှိတော့ဘူး။

အငြင်းပွားစရာ မရှိတော့ ဘာဖြစ်လဲ။ သာမဂ္ဂီ - စိတ်တူ ကိုယ်တူ ဘယ်အလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် အတူတကွ လုပ်ကြတယ်။ ကိုယ်တူတယ်။ ဘယ်ကိစ္စပဲ ဆောင်ရွက် ဆောင်ရွက်၊ ဘာကိုပဲ ဆုံးဖြတ် ဆုံးဖြတ် အားလုံး

သဘောတူတယ်၊ စိတ်တူတယ်၊ ကာယသာမဂ္ဂီ၊ စိတ္တ
 သာမဂ္ဂီ။ အတူတကွ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြတာက
 ကာယသာမဂ္ဂီ၊ စိတ်သဘောထားချင်း တူညီတာက
 စိတ္တသာမဂ္ဂီ ပြုနေတဲ့အချိန်မှာ ဟောဒီ ကာယသာမဂ္ဂီ
 စိတ္တသာမဂ္ဂီ ဆိုတာ ဟာ ... အင်မတန်မှ အရေးကြီး
 တယ်၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး သာမဂ္ဂီ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုလို့
 ရှိရင် ကုသိုလ်ရဖို့ရာ အင်မတန်ဝေးသွားတယ်၊ ငြင်း
 ခုံခြင်းကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေချည်းပဲ
 ဖြစ်လာတယ်။ ဟောဒီ သာရဏီယတရားအတိုင်း လိုက်
 နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်တွေချည်းပဲ ဖြစ်လာမယ်
 တဲ့၊ ညီညွတ်လာမယ်တဲ့၊ ဒါပြောတာနော်။

ဒါတင်လားဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက “**ဧကီဘာဝ**”
 အသင်းတစ်ခုမှာ လူငါးဆယ်၊ တစ်ရာ ရှိပေမယ့်လို့
 ဧကီဘာဝ-တစ်စိတ်တည်း တစ်ဆန္ဒတည်း တစ်လုံး
 တည်း တစ်စည်းတည်း မိသားစုထဲမှာ ငါးယောက်
 ခြောက်ယောက် ဆယ်ယောက် ရှိပေမယ့်လို့ တစ်စိတ်
 တည်း ဖြစ်ကြတာဟာ ဘာလုပ်လုပ် လောကစီးပွားရေး

လုပ်ကြရင်လည်းပဲ အောင်မြင်မှာပဲ။ ကုသိုလ်ရေးမှာ
လည်း အားလုံးဟာ အောင်မြင်ကြတာချည်းပဲ။

ဒါ့ကြောင့်မို့ သာရဏီယတရားဆိုတာ လူ့လောက
မှာ အင်မတန်မှ လိုအပ်တယ်။ ဘယ်ခေတ် ဘယ်ကာလ
ပဲဖြစ်ဖြစ် လောကမှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ကြတဲ့
အခါမှာ လူတွေဟာ တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း လုပ်ကြ
တာ ရှိသလို အသင်းအဖွဲ့နဲ့ လုပ်ကြတာလည်း ရှိတာပဲ။
အေး ... အသင်းအဖွဲ့နဲ့ လုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဒီအချက်
တွေဟာ သိပ်ပြီးတော့ အရေးကြီးလာတယ်ပေါ့။ ခုနက
ပြောတဲ့ သင်္ဂဟဝတ္ထုတရားလေးပါးလည်း အရေးကြီး
တယ်။ အခုပြောမည့် သာရဏီယတရားဆိုတာလည်း
အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ သာရဏီယ-တစ်သက်
လုံး မှတ်ထားဖို့၊ တစ်သက်လုံး သတိရပြီး လိုက်နာနေ
ရမည့်တရားလို့ ဒီလို ပြောတာ။

“သာရဏီယတရား”ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတော့ -
၁။ “မေတ္တာ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မ-
စာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။”

ဒါဘုရားဟောတဲ့ စကား။ မြန်မာလို ပြောမယ်ဆိုရင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေအပေါ်မှာတဲ့၊ ရှေ့မှာရော၊ ကွယ်ရာမှာပါ မေတ္တာကာယကံထားပါတဲ့၊ ကာယကံ မေတ္တာထားပါ။ ဒါဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။

“ကာယကံမေတ္တာ”ဆိုတာ ဘာတုံးဆိုရင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနဲ့ မေတ္တာပြတာ။ ဥပမာ - ကိုယ့်အသင်းအဖွဲ့ထဲက တစ်စုံတစ်ယောက်ဟာ မနိုင်ဘဲနဲ့ တစ်ခုခုကို မ၊နေတယ်ဆိုရင် ဝိုင်းမ၊တယ်၊ အရွယ်နဲ့မလိုက်ဘူးဆိုရင် ဟုတ်လား ညီလေး ထားလိုက်၊ ငါလုပ်မယ်၊ ဟော ... ကာယကံမေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်၊ ကာယကံမေတ္တာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် မေတ္တာပြတာ ဖြစ်တယ်။

ဒုက္ခမရောက်အောင် ဒုက္ခရောက်မည့် အရာတွေ ဖယ်ရှားပေးတာ။ ဆိုပါစို့ ... ကိုယ့်အသင်းအဖွဲ့ထဲက ဖြစ်ဖြစ် လူတစ်ယောက်က ပစ္စည်းလေးတစ်ခုခု မွေထားရင် သိမ်းထားပေးတယ်၊ သူမမြင်တဲ့နေရာမှာ ပစ္စည်းကို မပျက်စီးရအောင် စောင့်ရှောက်ပေးထားမယ်၊ ဒါလေးတွေဟာ ကာယကံမေတ္တာတွေလို့ ခေါ်တယ်။ လမ်းသွားတဲ့အခါမှာ ခလုတ်မထိ ဆူးမငြိကြပါစေနဲ့။

ဆူးတွေ ဘာတွေ တွေ့ရင် ဖယ်ပေးသွားတယ်။ ခဲတွေ ဘာတွေ တွေ့ရင် ဖယ်ပေးသွားတယ်။ အဲဒါဟာ ကာယကံမေတ္တာကို ပြတာလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့။ ကိုယ်နဲ့ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်တာ။ အေး ... ဒါငါ့အတွက် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ သူ့အလုပ်လို့ ဒီလိုကတ်သတ်တာ မျိုး မရှိဘူး၊ အားလုံးအပေါ် ကာယကံမေတ္တာထားပြီး တော့ လုပ်ပေးနေရမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက မင်းကွန်းသွားဖူးတယ်။ မင်းကွန်းရောက်တဲ့အခါမှာ ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါး ရှေ့ကကြွသွားတဲ့ နောက်ကလိုက်ရတာပေါ့။ တစ်လမ်းလုံး အဲဒီဆရာတော်ကြီးက လမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ ကျောက်ခဲတွေကို ဖယ်ဖယ်ပြီး သွားလိုက်တာ။ ကျောင်းကို အတော်နဲ့ မရောက်ဘူး၊ ဆူးတွေလိုက် ကောက်ဖယ်လိုက်၊ ခဲတွေလိုက် ကောက်ဖယ်လိုက်နဲ့ ကျောင်းကို အတော်နဲ့ မရောက်ဘူး။ ဒါကို ငယ်ငယ်တုန်းက တော့ သဘောမပေါက်ဘူး။ အခုကြီးတော့မှ ဪ ဒါဟာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ကာယကံမေတ္တာခေါ်တယ်။ လမ်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ “ခလုတ်မထိ ဆူးမငြိပါစေနဲ့”

ဆိုတဲ့ နှလုံးသွင်းနဲ့ လမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ ဆူးတွေကို၊ ခဲ
တွေကို ဖယ်ရှားပြီး သွားတယ်။ ဒါဟာ ကာယကံမေတ္တာ
လို့ ခေါ်တယ်။ ကိုယ့်အသင်းအဖွဲ့၊ ကိုယ့်မိသားစုထဲ
မှာလည်းပဲ ကာယကံမေတ္တာထားနိုင်ရမယ်။

တချို့ကတော့ ကာယကံမေတ္တာ မထားနိုင်ကြဘူး၊
ကြားဖူးတာလေးတစ်ခု ပြောမယ် ... အဲဒီလို ကာယကံ
မေတ္တာ၊ တပည့်သံဃာတွေထဲမှာ ရှိ၊ မရှိ ဆရာတော်
ကြီးတစ်ပါးက စုံစမ်းချင်တယ်။ စားပွဲ တင်နာရီလေးတစ်
လုံးကို ကျောင်းပေါ်က သူတကာတွေ သွားတဲ့လမ်းမှာ
ချထားတယ်။ လမ်းမှာ ချထားတဲ့ နာရီလေးကို လာသမျှ
ကိုယ်တော်တွေ ဘယ်သူမှ ကောက်သိမ်းသွားတာ မရှိ
ဘူးတဲ့။ နောက်ကိုယ်တော်တစ်ပါး လာပြီး ခြေနဲ့ ခတ်
ပစ်သွားတယ်။ ဒါဟာ ကာယကံမေတ္တာ မထားနိုင်တာ။
အေး ... ဘယ်သူ့ပစ္စည်းပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်သူထားတာပဲ
ဖြစ်ဖြစ် ကာယကံမေတ္တာ ထားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က နေရာ
တကျ ပြန်ပြီး သိမ်းပေးသွားတာပဲ။ ဒါဟာ ကာယကံ
မေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့။

မိသားစုထဲမှာ ကာယကံမေတ္တာ မရှိလို့ ရှိရင် ဘာ ဖြစ်လဲ၊ ဟေ့ ... ဒီပန်းကန် ဘယ်သူပစ်ထားတာတုံး၊ ဒါဘယ်သူလုပ်တာတုံးနဲ့ ဆိုပြီးတော့ စကားများကြ တယ်။ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုမှာလည်းပဲ ဒါမျိုးကို ကာယ ကံမေတ္တာ မထားနိုင်ဘူး ဆိုလို့ ရှိရင် ဟာ ငါလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူလုပ်တာ ဆိုပြီး တစ်ယောက်နဲ့ တစ် ယောက် အပြစ်ရှာကြတယ်။ ကာယကံမေတ္တာ မဖြစ် ကြတော့ဘူး၊ ကာယကံမေတ္တာ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် စည်း ရုံးရေး ပျက်ပြားတယ်။

ရှင်ရာဟုလာဆိုတဲ့ ဘုရားရဲ့ သားတော်လေးဟာ ကာယကံမေတ္တာ ထားတဲ့နေရာမှာ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ ရှင်ရာဟုလာကို ရဟန်းတော်တွေက စမ်းကြတယ်။ ရာဟုလာဟာ ကိုယ်ကျင့်တရားကို အင်မတန်မှ မြတ် နိုးတယ်။ ဟုတ်၊မဟုတ် စမ်းမယ်။ ရှင်ရာဟုလာ လာ မည့်လမ်းကို အမှိုက်တွေ ပစ်ထားတယ်။ တံမြက်စည်း တွေ ပစ်ထားတယ်။ ပစ်ထားပြီး မကြားတကြား ပြော ကြတယ်။ ဒီအမှိုက်တွေ ဘယ်သူ ပစ်ထားတာလဲ၊ ဒီတံမြက်စည်း ဘယ်သူ ပစ်ထားတာလဲ၊ ဟေ့ ...

ရာဟုလာနေမှာ၊ သူက ဘုရားရဲ့သားတော် ဆိုပြီးတော့ လုပ်ချင်ရာ လုပ်တာ၊ ဒီလမ်းက အမှိုက်တွေကို သူပစ် သွားတာနေမှာ။ ရှင်ရာဟုလာ ကြားတဲ့အခါ အမှိုက် တွေကို ကောက်သိမ်း၊ တံမြက်စည်းတွေကို သိမ်းပြီး တော့ အရှင်ဘုရားတို့ နောက်လည်း ဆုံးမကြပါဘုရား၊ သတိပေးကြပါလို့ ပြောတယ်၊ သူမလုပ်ဘူးလို့ မပြော ဘူး၊ တကယ်လည်း သူလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူ လုပ်ထားထား ကောက်ပြီးတော့ သိမ်းသွားတာ၊ ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အပြစ်မဖြစ်ပါစေနဲ့ ဆိုတဲ့ မေတ္တာစိတ်နဲ့ ကိုယ်လုပ်နိုင်တာလေးကို လုပ်သွားတာ၊ ဒါဟာ ကာယ ကံ မေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်။

အသင်းအဖွဲ့တွေထဲမှာ ဒီကာယကံမေတ္တာဆိုတာ ဟာ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်၊ ကာယကံမေတ္တာ ပြနိုင်ရမယ်။ ဒါသာရဏီယတရားတွေထဲမှာ နံပါတ် (၁) တရားဖြစ်တယ်။ အေး ... ရှေ့မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကွယ်ရာ မှာပဲဖြစ်ဖြစ် လောကလူတွေက ရှေ့မှာတော့ ကောင်း တတ်ကြတယ်၊ ကွယ်ရာမှာတော့ သိပ်မကောင်းကြဘူး၊ ကွယ်ရာအတင်းပြောတယ်ဆိုတာ လူ့ရဲ့သဘောလို့

ပြောရမလိုဖြစ်နေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ အတင်းပြောတဲ့ လူက များတာကိုးနော်။

နံပါတ် (၂)က ဘာတုံးဆိုတော့ “ဝစီကံမေတ္တာ” တဲ့။

“မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။”

“သဗြဟ္မစာရီသု” ဆိုတာ ရဟန်းတော်တွေကျတော့ သီတင်းသုံးဖော်လို့ ပြောတာပေါ့။ ကုသိုလ်ပြုတဲ့အသင်းအဖွဲ့တွေ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့တွေကျတော့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေပေါ့။ အသင်းဝင်တွေပေါ့။ “သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ” ရှေ့မှာဖြစ်ဖြစ်၊ ကွယ်ရာမှာဖြစ်ဖြစ် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေအပေါ်မှာ မေတ္တာနဲ့ယှဉ်တဲ့ ဝစီကံ အပြောအဆို ရှိရမယ်။

ဒါလည်း အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ဆက်သွယ်တဲ့နေရာမှာ စကားပြောတာနဲ့ ပတ်သက်တယ်ပေါ့။ လူတွေက ရှေ့တော့ အကောင်းပြောတတ်တယ်။ ကွယ်ရာကျတော့ အတင်းပြောတတ်တဲ့ ဝါသနာရှိတာကိုး။ အဲဒါဆိုရင် ကျန်တစ်ဘက်သားက ပြန်ကြားလာတယ်။ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့အကြောင်းကို

ဘယ်လိုပြောတယ်ဆိုပြီးတော့ ပြန်ကြားလာမယ်၊ ပြန်
 ကြားလာရင် ဘာဖြစ်လဲ၊ မေတ္တာပျက်တာပေါ့၊ ဒါ့ကြောင့်
 မို့ ရှေ့တစ်မျိုး၊ ကွယ်ရာတစ်မျိုး ပြောတာမျိုး မဟုတ်
 ဘဲနဲ့ မေတ္တာနဲ့ ပြောရမယ်။ ကွယ်ရာမှာ ပြောလည်း
 သူ့အကျိုးကို လိုလားတဲ့စကား ပြောရမယ်၊ ရှေ့မှာ
 ပြောလည်း သူ့အကျိုးကို လိုလားတဲ့ စကားမျိုးပြော
 ရမယ်။ ရှေ့မှာ ပြောတော့ သူ့အကျိုးကို လိုလားသ
 ယောင်ယောင် ပြောတယ်၊ ကွယ်ရာကျတော့ မဟုတ်
 တာတွေ ပြောတယ်ဆိုရင် မေတ္တာပျက်မို့ အကြောင်း
 တွေချည်းပဲတဲ့၊ မေတ္တာပျက်ပြီဆိုကတည်းက စည်းရုံး
 ရေးပျက်ပြီ။ ဒီမိသားစုက တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး၊ ဒီအသင်း
 အဖွဲ့ကြီးက တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတည့်တော့ဘူး။

အပြောအဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား
 ဆုံးမထားတာ စကားလေးတစ်ခု ရှိတယ်။ ထိုထိုသူတ္တန်
 တွေမှာ ဟောထားတာ ရှိတယ်။ အားလုံး အပြောအဆို
 နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မှတ်သားထားသင့်တယ်ပေါ့။
 ဒီတရားတွေက နေ့စဉ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့် တရား
 တွေပဲ၊ လူဆိုတာ စကားမပြောလို့လည်း နေလို့ မရ

ဘူး၊ ပြောရမှာပဲ။ ပါးစပ် ဆိုတာ စကားပြောဖို့နဲ့ ထမင်းစားဖို့ ထားတာတဲ့။ စားစရာရှိလည်း စားရမှာပဲ။ ပြောစရာရှိလည်း ပြောရမှာပဲ။ ကဲ ... ပြောပြီဆိုရင် ပြောချင်တာတွေ ပြောမှာလား၊ မဖြစ်ဘူးနော်၊ ပြောချင်ရာတွေ ပြောလို့ရှိရင် “နှုတ်ကြောင့် သေ၊ လက်ကြောင့် ကြေ” ဟုတ်ရဲ့လား၊ ပြောချင်ရာ ပြောရင် ပြဿနာတက်တော့မှာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားက ပြောချင်ရာ ပြောလို့ မရဘူးတဲ့။ နှုတ်ကို စည်းကမ်းထားဖို့ ဟောထားတာလေး ရှိတယ်နော်။

စကားပြောပြီဆိုလို့ရှိရင်တဲ့ ကိုယ့်ကို ကိုယ်ပြုပြင်ဖို့ မှတ်သားရမယ်။ “ကာလေန ဝက္ခာမိ၊ နော အကာလေန” = ပြောသင့်တဲ့အချိန်မှ ပြောပါမယ်၊ မပြောသင့်တဲ့အချိန် မပြောပါဘူး။ တချို့က ကောင်းတာ ပြောတာတောင်မှ လူကြားထဲမှာ ပြောရင် မခံနိုင်တာ ရှိသေးတယ်လေ။ အချိန်မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပြောလို့ရှိရင်လည်း တစ်ဘက်သားက မခံနိုင်တာ ရှိသေးတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ စကားပြောရင် ပြောသင့်တဲ့ အချိန်လား၊ မပြောသင့်တဲ့ အချိန်လား ကြည့်သင့်တယ်၊ ဒါတော့ ပညာနဲ့

စဉ်းစားရမယ်၊ ဘယ်အချိန်ဟာ ပြောသင့်သလဲ၊ ဘယ်
အချိန်ဟာ မပြောသင့်ဘူးလဲ။

အေး ... အချိန်တန်လို့ ပြောပြီဆိုရင် ဘယ်လို
ပြောမလဲ။ “သထောန ဝက္ခာမိ နော ဗရုသေန” -
ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြောမယ်၊ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း မပြော
ဘူး၊ တချို့က ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း ပြောတယ်၊ ရိုင်းရိုင်းစိုင်း
စိုင်း ပြောတာ အကျင့်ကြီးတစ်ခုလို့ ဖြစ်နေတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ဆရာတော်ကြီးတစ်
ပါး ရှိတယ်၊ နှုတ်ကျိုးနေတာ၊ ဘယ်သူ့တွေ့တွေ့ သူက
နှုတ်ဆက်တာ၊ ဟဲ့ ... ကောင်ကြီး မသေသေးဘူးလား၊
လူကို နှုတ်ဆက်တာ မသေသေးဘူးလားနဲ့ နှုတ်ဆက်
တာ။ ကဲ ... အဲဒီလို နှုတ်ဆက်ခံရရင် တစ်ဘက်
သားက ဘယ်လိုနေမလဲ၊ ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူးနော်၊
ဘယ်တော့ဖြစ်ဖြစ် သူက “ငါ ငါနဲ့” စကားပြောတဲ့
အကျင့်ရှိတယ်၊ နှုတ်ကျိုးနေတယ်၊ အဲဒီလိုများ နှုတ်
မကျိုးကြစေနဲ့။

ရှင်ပိလိနွဝစ္ဆ-ဟာ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အထိ နှုတ်ကျိုး
သွားလို့ ဒုက္ခတွေ ရောက်တယ်မဟုတ်လား၊ လူမြင်

တိုင်း ‘ငယုတ်မာ’လို့ ခေါ်တာ နှုတ်ကျိုးနေတာ။ ‘ဟေ့
 ကောင် ငယုတ်မာ’ သူခေါ်ရင်၊ နှုတ်ဆက်ရင် ‘ဟေ့
 ကောင် ငယုတ်မာ’ဆိုတော့ ကျန်တဲ့သူတွေက ဘယ်
 ကျေနပ်မတုံးနော်။ အဲဒီတော့ ကိုယ့်နှုတ်ကလေးကို
 ကိုယ်ပြင်၊ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြောတတ်အောင် လေ့
 ကျင့်ရမယ်။ ယဉ်ကျေးတာနဲ့၊ ချွဲတာနဲ့၊ မတူဘူးနော်။
 တချို့က ချွဲချွဲပျစ်ပျစ် ပြောတာ၊ ဒါဟာ ယဉ်ကျေးတာ
 မဟုတ်ဘူး။ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြောတတ်ရမယ်တဲ့။
 ယဉ်ကျေးတဲ့စကားနဲ့ ပြောမယ်။ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း မပြော
 ဘူး။ ဒါ ဒုတိယ ထားရမည့်အချက်။

ဟော ... နောက်တစ်ခု ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးတော့
 ပြောပါရဲ့။ ပြောတာတွေက တစ်ခုမှ မဟုတ်ဘူးဆိုရင်
 ကောင်းပါ့မလား။ အဲဒါကြောင့် “ဘူတေန ဝက္ခာမိ၊
 နော အဘူတေန” ပြောပြီဆိုရင်လည်း မှန်တာပဲ ပြော
 ပါတဲ့၊ မမှန်တာတွေ လျှောက်မပြောပါနဲ့တဲ့နော်။

အေး ... မှန်တော့ မှန်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့
 အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေရော မရှိဘူးလား။ ဆိုပါစို့-
 “ဟေ့ကောင် လိပ်ဆိုတာ အမွှေးမပါဘူးလို့ ပြောရင်

မှန်တော့ မှန်တာပဲ။ အကျိုးရှိရဲ့လား၊ အကျိုးမရှိဘူး
နော်၊ လိပ်အမွှေးမပါတာ လူတိုင်းသိတာပဲ။ စကားလုပ်
ပြောနေသေးတယ် ဟုတ်ကဲ့လား။ မြတ်စွာဘုရားက
သိပ်ပြီးတော့ ထောင့်စေ့အောင် ဟောထားတာ။

“အတ္တသံဟိတေန ဝက္ခာမိ၊ နော အနတ္တသံဟိ-
တေန” ၊ အကျိုးရှိတဲ့စကား ပြောမယ်၊ အကျိုးမရှိတာ
မပြောဘူးလို့၊ ဟော ... နှုတ်ကို စည်းကမ်းချက်ထား
တာ။

ကောင်းပြီ၊ အဲဒီလို ပြောတဲ့အခါ လူတွေက တစ်
ခါတစ်ရံကျတော့ မေတ္တာနဲ့ ပြောတာ ရှိသလို မုန်းလို့
ပြောတာလည်း ရှိသေးတယ်၊ မုန်းလို့ ပြောတာမျိုး
မဖြစ်စေရဘူးတဲ့၊ မေတ္တာနဲ့ ပြောတဲ့ စကားမျိုးပဲ ဖြစ်
စေရမယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ “မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ၊ နော
ဒေါသန္တရော” တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက အကုန်လုံးကို သင်
ပေးထားတာနော်၊ ဒါလူမှုဆက်ဆံရေး အကုန်လုံး သင်
ပေးထားတာပဲ။

အေး ... ပြောပြီဆိုလို့ရှိရင် ပြောသင့်တဲ့အချိန်မှ
ပြောမယ်၊ မပြောသင့်တဲ့အချိန် မပြောဘူး၊ ယဉ်ယဉ်

ကျေးကျေး ပြောမယ်၊ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း မပြောဘူး၊ မှန်တာပဲ ပြောမယ်၊ မမှန်တာ မပြောဘူး၊ အကျိုးရှိတာပဲ ပြောမယ်၊ အကျိုးမရှိတာကို မပြောဘူး၊ မေတ္တာစိတ်နဲ့ ပြောမယ်၊ ဒေါသစိတ်နဲ့ မပြောဘူး။ ကဲ ဘယ်လောက် ကောင်းသလဲ၊ အပေါင်းအသင်းတွေအပေါ်မှာ ဒီမေတ္တာ ဝစီကံမျိုး ရှိပြီဆိုရင် ဒီအသင်းအဖွဲ့၊ ဒီမိသားစုတွေဟာ မညီညွတ်ဘဲ နေပါ့မလား၊ အမြဲတမ်း ညီညွတ်နေမှာ ပေါ့။ ဒါ့ကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “သာရဏီယ” ဆိုတာ စိတ်ထဲ၊ နှလုံးထဲ အမြဲမှတ်ထားပြီး အမြဲလုပ် ရမှာတဲ့။

နောက်တစ်ခုက “မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတီ သဗြဟ္မစာရီသု အာပိ ဝေဝ ရဟော စ။”

လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ အတူနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အပေါ်မှာ ရှေ့မှာရော ကွယ်ရာမှာပါ မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ထားပါတဲ့။ ရှေ့မှာတင်ပဲ မေတ္တာထားပြီး ကွယ်ရာကျ တော့ အမုန်းပွားနေရင် မကောင်းဘူးတဲ့၊ ဒါ့ကြောင့်မို့ မေတ္တာကို မြတ်စွာဘုရားက ကာယကံမေတ္တာ၊ ဝစီကံ မေတ္တာ၊ မနောကံမေတ္တာ၊ စိတ်ထဲ၊ နှလုံးထဲက မေတ္တာ

ထားဖို့ ဒါကို ဆုံးမသွန်သင်ပေးတာနော်။ အသင်းအဖွဲ့တွေ ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတယ်။ ဟော မေတ္တာထား ပြီဆိုရင် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ပြဿနာမတက်တော့ဘူး။ စည်းရုံးညီညွတ်တဲ့အတွက် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရတဲ့အခါမှာ ပျော်ရွှင်တယ်။ ညီညွတ်တယ်။ ချမ်းမြေ့တယ်။ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းဖြစ်တယ်။ “သမဂ္ဂိနံ တပေါ သုခေါ” ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်တူကိုယ်တူ လုပ်ကြံ ပြီဆိုရင် အင်မတန်မှ စိတ်ချမ်းသာစရာ ဖြစ်တယ်ပေါ့။ စိတ်ချမ်းသာပြီ ဆိုကတည်းက ပြဿနာ တက်မလာတော့ဘူး။ အကုသိုလ်ဝင်မလာတော့ဘူး။ အကုသိုလ်ဝင်လာပြီဆိုကတည်းက စိတ်ချမ်းသာစရာ မဖြစ်တော့ဘူး။ သာရဏီယတရား သုံးပါးရှိသွားပြီနော်။

နောက်ထပ်လိုက်နာရမှာ ဘာလဲဆိုရင် “သာဓာရဏဘောဂီ” - မြန်မာစကားမှာလည်း ရှိတယ်။ “သွားအတူ လာအတူ စားအတူ” ၊ တစ်စုံတစ်ခု စားကြပြီ၊ သောက်ကြပြီဆိုတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ခွဲခြားခွဲခြား မလုပ်ရဘူးတဲ့။ တချို့က အိမ်တစ်အိမ်မှာတောင် အဲဒီလိုခွဲခြားခွဲခြားလုပ်တယ်။ မိသားစုထဲမှာ ဒီဟင်းကတော့ ဘယ်သူ့

အတွက်၊ နှင့်အတွက် မပါဘူးလို့ ဟိုတစ်ဘက်သားက စိတ်ကောင်းပါ့မလား၊ မကောင်းဘူးနော်၊ စားတဲ့အခါမှာ ခွဲခြားခွဲခြား မလုပ်ရဘူးတဲ့၊ အကုန်လုံး အတူတူပဲ၊ ညီတူညီမျှပဲ စားရမယ်နော်။ အဲဒီလို ညီတူညီမျှ စားတာကိုပဲ “သာဓာရဏဘောဂီ”တဲ့။ ပစ္စည်းတစ်ခုကို သုံးတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ညီတူညီမျှ သုံးရမယ်။ ဒါကတော့ ငါသုံးမယ်၊ နင်မသုံးရဘူး ဆိုတာမျိုး မရှိရဘူး၊ ခွဲခြားခွဲခြား မလုပ်ရဘူးတဲ့၊ ခွဲခြားခွဲခြား လုပ်ရင် ဘာဖြစ်တုံး ဆိုတော့ စိတ်ဓာတ်ပါ ကွဲပြားလာတယ်တဲ့။ အေး ... ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒါလည်းပဲ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်တဲ့။

နောက်အရေးကြီးတာတွေ ဘာတွေလဲ ဆိုရင် “သီလသာမညဂတာ”တဲ့။ ကိုယ်ကျင့်တရား တူရမယ်တဲ့၊ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုတည်းမှာ လူတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းရသလို တစ်ညီတည်း ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းဖို့ လိုအပ်တယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ပါလာပြီဆိုရင် ဒီအသင်းအဖွဲ့ဟာ ပျက်စီးခြင်းရဲ့အကြောင်းရင်းပဲ၊ ကဲ ... စဉ်း

စားကြည့်လေ ... မိသားစုတစ်ခုတည်းမှာ ကဲ အကျင့်ပျက်တဲ့ ကလေးတစ်ယောက် ပါလာပြီ၊ အသောက်အစားရှိတဲ့ကလေးတစ်ယောက် ပါလာပြီ ဆိုရင် ကဲ ဒီမိသားစု ဘာဖြစ်နေပါမလဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲတယ် မဟုတ်လားနော်၊ အားလုံးဟာ တစ်ညီတည်း၊ ဘာသာတရားကို လေးစားတယ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းကြတယ်၊ လောင်းကစား အသောက်အစားတို့ မရှိကြဘူး၊ လိမ္မာကြတယ်ဆိုရင် အဲဒီမိသားစုဟာ ဘယ်လောက်ချမ်းသာကြမလဲနော်၊ ထို့အတူပဲ အသင်းအဖွဲ့ထဲမှာလည်းပဲ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မပါဘဲ အားလုံးဟာ တစ်ညီတည်း ကိုယ်ကျင့်တရားအားဖြင့် ညီညွတ်ကြတယ်၊ ဒါလည်း ညီဖို့ လိုတယ်။ သာရဏီယတရားထဲမှာ “တူနှစ်တူ”ပါတယ်ပေါ့၊ ဘာတွေလဲ ဆိုရင် ကောင်းတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား တူရမယ်၊ နောက်ထပ် တူညီရမည့် အချက်တစ်ခုက ဘာလဲဆိုရင် အမြင်ချင်း တူညီရမယ်တဲ့။ “ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ”အမြင်ချင်း တူညီရမယ်၊ မတူဘူးဆိုရင် ဒီအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုဟာ ဘယ်လိုလုပ် စုစည်းရမလဲ၊ စုစည်းလို့ မရဘူး၊ အမြင်ကွဲပြား

လာခြင်းသည် ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။

ဒါ့ကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “သီလသာမညဂတာ” နဲ့ “ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ” လို့ ဟောတာ၊ ဒီကနေ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်ရဟန်းတော်တွေကို သံဃာလို့ ခေါ်တဲ့နေရာမှာ လေးပါးအနည်းအဆုံးရှိတဲ့ အစုအဝေးကို သံဃာလို့ ခေါ်တယ်။ သံဃာဆိုတာ အသင်းအဖွဲ့ပဲဖြစ်စေ၊ “English” လို့ “Community” လို့ ခေါ်တယ်။ အစုအစည်းတစ်ခု သံဃာဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဘယ်တော့မှ ဗဟုဝစ် “Plural” နဲ့ မသုံးဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုံး ဆိုတော့ တစ်ခုထဲ တစ်ခုတည်းပဲ ဖြစ်ရမယ်။ အဖွဲ့လို့ ဆိုတာ တစ်ခုတည်းပဲ ဟုတ်ကဲ့လား။

အောင်မင်္ဂလာဘုံဆွမ်းလောင်းအသင်းဆိုတာ တစ်ခုတည်းလား၊ နှစ်ခုလား၊ တစ်ခုတည်းပါနော်၊ ဘယ်နှစ်ယောက်ပါပါ တစ်ခုတည်းပဲ၊ စုစည်းထားတာ ဟုတ်ရဲ့လား၊ ဘယ်နှစ်ယောက်ပါပါလေ အလုပ်တူနဲ့ စုစည်းထားတာ။

အေး ... မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သား ရဟန်း
 တော်တွေကို သံဃာလို့ ခေါ်တာ၊ တချို့လူတွေက
 လည်း ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတည်းလည်း သံဃာလို့ ခေါ်
 တယ်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတည်းကိုတော့ သံဃာလို့ ခေါ်
 လို့ မရဘူးနော်။ အနည်းဆုံး ဝိနည်းကံအရ လေးပါး
 ရှိမှ သံဃာလို့ ခေါ်တယ်။ သံဃာဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့
 ဝေါဟာရ အရင်းအမြစ်က ပြောတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘာ
 တုံးဆိုရင် “ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသဃာဋ္ဌေန သဃာဋ္ဌိ-
 တတ္တာ သံဃော” တဲ့။

(ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတတ္တာ သံဃော”
 (သာရတ္ထဋီကာ၊ ၁)

အယူချင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားချင်းတူတဲ့ အဖွဲ့အစည်း
 လို့ ပြောတာ ဖြစ်တယ်။ ကွဲပြားနေလို့ ရှိရင် ပေါင်းလို့
 မရဘူး။ အမြင်ချင်းတူရမယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားချင်း တူ
 ရမယ်။

“သီလသာမည” ဆိုတဲ့နေရာမှာ “သာမည” ဆိုတဲ့
 စကားလုံးကို မြန်မာတွေက အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးပေါက်
 တယ်။ ဒီနေရာမှာ “သာမည” ဆိုတာ တူတာကို ပြော

တာနော်။ “သာမညနဲ့ ဝိသေသ” ဆိုတာကျတော့ အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး၊ ဒီ “သာမည”ဆိုတာက တူညီမှု ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ သာမညနဲ့ ဝိသေသ ဆိုတာ ကျတော့ အဲဒီ သာမည,က အများဆိုင်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။ ဒီမှာ ဆိုလိုတာက “သာမည”ဆိုတာ တူညီ မှုကို ခေါ်တယ်၊ သီလသာမည = ကိုယ်ကျင့်သီလချင်း တူညီတယ်၊ ဒိဋ္ဌိသာမည = အမြင်ချင်း တူညီတယ်၊ အဲဒီတူညီမှု နှစ်ခုနှင့် ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုကို သံဃာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ်ရတယ် ပေါ့။

အဲဒီတူညီမှုနှစ်ခု ပျက်ပြားသွားတဲ့အခါမှာ ပေါင်းလို့ ရပျဲမလား၊ မရတော့ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် သာရဏီယတရား ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ “သီလသာမည ဂတာ”တဲ့၊ ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ တူညီဖို့ လိုအပ်တယ် တဲ့။ “ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ”တဲ့၊ အမြင်ချင်း တူညီဖို့ လိုအပ်တယ်၊ ဒါဟာ အခြေခံအားဖြင့် ပြောတာ၊ အဆင့် မြင့်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဆိုရင် ငါးပါးသီလပေါ့၊ သံဃာ

တွေထဲမှာဆိုရင် (၂၂၇)သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တွေပေါ့၊
သူဟာနဲ့သူပဲ၊ သီလရှင်အဖွဲ့အစည်းမှာဆိုရင် (၈)ပါး
သီလပေါ့၊ ဒီလို ကိုယ်ကျင့်တရား တူရမယ်။

အမြင်ချင်း တူရမယ်ဆိုတာက ဘာတုံးဆိုရင်
“ကမ္မဿကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ”ဆိုတဲ့ အမြင်ချင်းလည်း တူရ
မယ်တဲ့၊ ဒီထက် အဆင့်မြင့်လာလို့ရှိရင် ဝိပဿနာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ဆိုတဲ့ သင်္ခါရသဘာဝတရားတွေရဲ့ အမြဲ
မရှိတဲ့ မမြဲတဲ့သဘော၊ ဆင်းရဲတဲ့သဘော၊ ကိုယ်အစိုး
ရခြင်းမရှိတဲ့သဘောတွေကို မြင်တဲ့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
အဲဒီအမြင်တွေ တူရမယ်လို့ ဒီလို ပြောတာနော်။

ကောင်းပြီ၊ သာရဏီယတရားအတိုင်း လိုက်နာ
ကျင့်သုံးမယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သာရဏီယတရား
ခြောက်ပါးလို့ ဟောထားတာ၊ အဲဒီခြောက်ပါးကို လိုက်
နာကျင့်သုံးဖို့ လိုအပ်တယ်တဲ့။ မြန်မာပြည်မှာ လူမှု
ရေးအသင်းအဖွဲ့ ရှိတယ်၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့တွေ
ရှိတယ်။ မည်သည့်အသင်းအဖွဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် နောက်ဆုံး
အသင်းအဖွဲ့လို့ မခေါ်ရတဲ့ မိသားစုတွေပဲဖြစ်ဖြစ် ဟောဒီ

သာရဏီယတရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးသွားမယ် ဆိုရင် ပြဿနာ ရှိပါဦးမလား၊ မရှိတော့ဘူးနော်။

ကဲ ... ပြန်ပြီးတော့ ကြည့်ရအောင် - မေတ္တာ ကာယကံ၊ ရှေ့ရော ကွယ်ရာမှာပါ မေတ္တာကာယကံ ထားပါတဲ့။ အချင်းချင်းအပေါ်မှာ ရှေ့မှာရော ကွယ်ရာ မှာပါ မေတ္တာဝစီကံ ထားပါတဲ့။ ရှေ့မှာရော ကွယ်ရာ မှာပါ မေတ္တာမနောကံ ထားပါ။ မေတ္တာနဲ့ ပတ်သက်တာ သုံးခုနော်။ စားသောက်တဲ့အခါမှာ ခွဲခြားခွဲခြား မလုပ် ပါနဲ့၊ တစ်ညီတည်းထားပါတဲ့။ ကိုယ်ကျင့်တရားလည်း တူညီအောင် ထားပါတဲ့။ အမြင်ချင်းလည်း တူညီအောင် ထားပါတဲ့။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ခြောက် ခု။ ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက သာရဏီယသုတ္တန်မှာ “ဆယ်မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သာရဏီယာ” - ချစ်သား ရဟန်းတို့ တစ်သက်လုံး မှတ်ထားရမည့်တရား ခြောက် ခုရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီတစ်သက်လုံး မှတ်ထားရမည့်တရား တွေဟာ ပိယကရဏ-တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ချစ်ချင်မှုကို ဖြစ်စေတယ်။ ဂရုကရဏ-တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး လေးစားမှု ကို ဖြစ်စေတယ်။ သင်္ဂဟာယ-စုစည်းထားဖို့အတွက်၊

အဝီဝါဒါယ-အငြင်းအခုံကင်းဖို့အတွက်၊ သာမဂ္ဂိယာ-
 ကိုယ်စိတ်ညီညွတ်ဖို့အတွက်၊ ဧကီဘာဝါယ-တစ်ခု
 တည်းဖြစ်ဖို့အတွက် ဟောဒီ တရားခြောက်မျိုးဟာ
 အကျိုးပြုပါလိမ့်မယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ။

ဒါ့ကြောင့်မို့ သာရဏီယတရားဟာ အင်မတန်မှ
 အရေးကြီးတယ်။ ရှေးတုန်းကလည်းပဲ အသင်းအဖွဲ့
 တွေမှန်သမျှဟာ သာရဏီယတရားနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်
 ပြီးတော့ သွားကြလို့ မိမိတို့ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ကြတဲ့
 ပါရမီတွေဟာ ပြည့်လာကြတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု
 လုပ်ပြီး ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့တွေ လုပ်ပြီဆိုရင်
 ဟောဒီသာရဏီယတရားကို မလိုက်နာဘဲနဲ့ လုပ်မယ်
 ဆိုရင် အကုသိုလ်တွေ တိုးပွားလာနိုင်တယ်ပေါ့။ ဘာ
 ကြောင့် အကုသိုလ်ဖြစ်တုံးဆိုရင် အငြင်းအခုံဖြစ်မှုကို
 အကြောင်းပြုလို့ ဖြစ်တာ။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတည့်
 တာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်လာ
 တယ်။ ကုသိုလ်ရ ရမယ့်အစား အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်
 လာနိုင်တယ်ပေါ့။ ဟောဒီသာရဏီယတရားဟာ အစဉ်

ထာဝရ လေးစားပြီး လိုက်နာမှတ်သားရမည့်တရားတွေ ဖြစ်တယ်။

ရှေးတုန်းကလည်း ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ လုပ်ကြတာပဲ။ အားလုံး လည်း သိကြပါတယ်။ မစလရွာသား မယတို့ဦးဆောင် တဲ့လူ (၃၃)ယောက်ဆိုတာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ကြ တာပဲ။ (၃၃)ယောက်အဖွဲ့အစည်းပေါ့။ ကုသိုလ်ကောင်း မှုတွေကို လုပ်ကြတယ်။ စိတ်တူသဘောတူ လုပ်သွား ကြလို့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဆိုတာ ပေါ်လာတယ်။ အေး...“တာဝတိံသ”ဆိုတဲ့ စကားကိုက (၃၃)ယောက် လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ (၃၃)ယောက်အဖွဲ့ဝင် (၃၃) ယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ (၃၃)ယောက် လုပ်ထားတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဥပမာ - နတ်ပြာသာဒ်ကြီးတွေ ကလည်း (၃၃)ခု၊ သုဓမ္မာသဘင်ထဲမှာလည်း သူတို့ ထိုင်ဖို့ ပလ္လင်ကြီးတွေကလည်း (၃၃)ခု၊ အတူတူ လုပ်တာနော်။ စိတ်တူ ကိုယ်တူ သဘောတူ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို အတူတူဆောင်ရွက်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့် အတူတူဖြစ်ကြရတယ်။

အခုလည်းပဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အတူတူလုပ်ကြ
 လို့ရှိရင် စိတ်ဆန္ဒသဘောထားတွေ တူညီပြီးတော့ နေ
 ကြမယ်၊ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေ တူကြမယ်၊ ကိုယ်ကျင့်
 တရားတွေ တူကြမယ်၊ စာဂဆိုတဲ့ စွန့်လွှတ်မှုတွေ တူ
 ကြမယ်၊ အသိပညာတွေ တူကြမယ်ဆိုရင် ဘဝဆက်
 တိုင်းဟာ လက်တွဲကိုယ်စီ အတူတူဖြစ်ကြမှာပဲ။

လူတွေမှာ အချင်းချင်း အခြေခံအားဖြင့် တူနိုင်ပေ
 မယ့် မတူတာတွေ ရှိသေးတယ်၊ ဘာလဲ ဆိုရင် ဆန္ဒ
 ပြင်းထန်သူ ရှိတယ်၊ မပြင်းထန်သူ ရှိတယ်၊ ဝီရိယ
 ထက်သန်တဲ့သူ ရှိတယ်၊ သိပ်မထက်သန်တဲ့သူ ရှိတယ်၊
 စိတ်ဓာတ် ထက်သန်တဲ့သူ ရှိတယ်၊ သိပ်မထက်သန်တဲ့
 သူ ရှိတယ်၊ ဝိမံသဆိုတဲ့ အသိပညာ ထက်သန်တဲ့သူ
 ရှိတယ်၊ သိပ်မထက်သန်တဲ့သူ ရှိတယ်ပေါ့။ အေး ...
 ဆန္ဒတို့၊ ဝီရိယတို့၊ စိတ္တတို့၊ ဝိမံသတို့ဆိုတဲ့ ဒီသဘာဝ
 တရားတွေ ထက်သန်ပြင်းထန်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခေါင်း
 ဆောင်ဖြစ်တယ်ပေါ့။ (၃၃)ယောက်သော ကုသိုလ်ပြု
 ဖက်တွေ တာဝတိံသာနတ်ပြည် ရောက်တဲ့အခါမှာ

ခေါင်းဆောင်လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သိကြားမင်းဖြစ်တာ ပေါ့။ ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်းပဲ ပဇာပတိနတ်မင်းကြီးတို့ပေါ့။ ဧဇ္ဇသုတ်ထဲမှာ ပါတယ် မဟုတ်လား၊ ဤသာနနတ်မင်းကြီးတို့၊ ဝရုဏနတ်မင်းကြီးတို့ ဆိုတာဟာ အဲဒီ (၃၃)ယောက်သော နတ်မင်းထဲကပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

အများနဲ့တူညီရုံလောက် ဆန္ဒရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသလို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုပြီး ထက်သန်ပြင်းပြတဲ့ ဆန္ဒရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်။ ထက်သန်ပြင်းပြတဲ့ ဆန္ဒရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒီအဖွဲ့အစည်းထဲမှာ သူက ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သွားမှာပဲ။ ဝီရိယကလည်း သူများထက် ပိုပြီးတော့ ထက်သန်လာလို့ရှိရင် သူဟာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သွားတာပဲ။ စိတ်ဓာတ်ကလည်း သူများထက် ပိုပြီးထက်သန်လာရင် သူလည်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တယ်။ ဝိမံသလို့ ဆိုတဲ့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်က ထက်သန်လို့ရှိရင် သူဟာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့လို့ ဆန္ဒ ဝီရိယ စိတ္တ ဝိမံသတို့ ထက်သန်လို့ရှိရင် ကုသိုလ်တွေလည်း ထက်မြက်တယ်။ အကျိုးပေးလည်း ထက်မြက်တယ်။

ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသလို့ ဆိုတဲ့ ဒီသဘာဝ တရားတွေဟာ နည်းနည်းနိမ့်ကျနေတယ်၊ ညံ့နေတယ် ဆိုရင် အကျိုးပေးလည်း ခပ်ညံ့ညံ့ပဲ အကျိုးပေးတယ်။

ဒါ့ကြောင့်မို့လို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပေါင်းစုပြီး ပြုကြ တဲ့အခါမှာ ဘယ်သူက အဆုံးအဖြတ်ပေးသွားလဲဆိုရင် အခု ဒီ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသ-တို့က အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားတယ်။ ဒီသဘာဝတရားလေးပါးကို “ဣန္ဒြိယံ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ ရှိတယ်။ ‘ဣန္ဒြိ’ ဆိုတာ အောင်မြင်မှု၊ ‘ယံ’-အကြောင်းတရား၊ အောင် မြင်မှု ရရှိနိုင်တယ်လို့ ပြောတာနော်။

‘ဆန္ဒ’ဆိုတာ “wish to do” လုပ်ချင်တာ၊ ကုသိုလ် လုပ်ချင်တာ ဒါဆန္ဒဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို “ဆန္ဒဝတော ကံ နာမ ကမ္မံ န သိဇ္ဈတိ”တဲ့။ စိတ်ဆန္ဒရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာမဆို အောင်မြင်တယ်လို့ ပြောတာ၊ မပြီးနိုင်တဲ့ကိစ္စ မရှိဘူးတဲ့၊ အားလုံးပြီးစီးတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးတို့ လျော်အောင် “English”လို့ ပြန်ရင် တော့ “English”ဘာသာစကားနဲ့ မှတ်ချင်ရင် “Chanda makes the impossible possible”

အဓိပ္ပာယ်က ဆန္ဒသည် မဖြစ်နိုင်တာကို ဖြစ်အောင် လုပ်သည်။ ဒီလိုပြောတယ်။ ဒီစကားကို အခြားဘာသာ ခြားတွေက ဘယ်နေရာမှာ သုံးတာလဲ ဆိုရင် “God makes the impossible possible” လို့ ထာဝရ ဘုရားသည် မဖြစ်နိုင်တာကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ် လို့ ဒီလိုသုံးတာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေအနေနဲ့ အဲဒါကို မသုံးဘူး။ “Chanda makes the impossible possible” ပဲ။

ဘာဖြစ်လို့တုံး ဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေမှာ အောင် မြင်မှုရဲ့ အခြေခံဟာ အပြင်မှာ ရှိတာလား၊ အတွင်းမှာ ရှိတာလား၊ အတွင်းမှာ ရှိတာနော်။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ ရှိတာ၊ အပြင်ကို အားကိုးရမှာလား၊ အတွင်းကို အားကိုး ရမှာလား။ အေး ... အတွင်းကို အားကိုးရမှာ။ အေး ကိုယ့်သန္တာန်မှ ကိုယ်ရှိပြီးတော့ လူတွေက ကိုယ့်သန္တာန် မှာရှိတဲ့ အရည်အသွေးတွေ အထင်သေးပြီးတော့ လူ တွေဟာ အပြင်ဟာတွေကို အားကိုးနေကြတာ၊ အဲဒါ ဟာ မှားယွင်းချက်ပဲ။ အပြင်ပဟာကို အားကိုးတယ်၊ တစ်လျှောက်လုံး လူ့လောက လူတွေဟာ အပြင်ကို

အားကိုးလာကြတာဟာ အကျင့်ကြီးပါနေတာလေ။ လူ့
 လောက ရောက်လာကတည်းက အပြင်ကို အားကိုးကြ
 တာလေ။ ဟိုအရှင်ကြီး ကိုးကွယ်ရ၊ ဒီအရှင်ကြီး ကိုး
 ကွယ်ရနဲ့ အပြင်ကို အားကိုးလာတာ။ ဒါကမ္ဘာဦးစွ
 ကာလကတည်းက ဘာမှန်တိုင်းကြီးတွေ ကျတာတို့၊
 ငိုကြွေးကြွေးတွေပစ်တာတို့၊ လျှပ်စီးလျှပ်တာတို့၊ သဘာဝ
 အင်အားကြီးတွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုကို ခံရတဲ့အခါမှာ
 လူတွေက ကြောက်တယ်၊ ကြောက်တဲ့အခါကျတော့
 အားကိုးစရာမရှိ၊ အားကိုးပြီးတော့ အပြင်ကို အားကိုးတဲ့
 အလေ့အကျင့်ကြီးတစ်ခု ပါသွားတယ်ပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒမှာ အဲဒီအတိုင်း ဟောထား
 တာ ရှိတယ် -

ဗဟုံ ဝေ သရထံ ယန္တိ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။

အာရာမရုက္ခစေတီယာနိ၊ မနုဿာ ဘယတစ္ဆိတာ။

ကြောက်စရာဘေးတွေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ခံလိုက်ရတဲ့
 လူတွေဟာ အားကိုးစရာ ရှာလိုက်တဲ့အခါမှာ တော
 စောင့်နတ်ကြီးတွေတို့၊ တောင်စောင့်နတ်ကြီးတွေတို့၊
 သစ်ပင်စောင့်နတ်ကြီးတွေတို့ စိတ်ထဲက ဖန်တီးပြီး

ကိုးကွယ်နေကြတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရယ်စရာကောင်း
 တာက အဲဒီနတ်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်ဖူးဘူးနော်၊
 သို့သော် ကိုယ်ဟာကိုယ် အရှုပ်ထုပ်ပြီး ကိုယ်ဟာကိုယ်
 ကြောက်လိုက်တာ၊ ကြောက်ပြီးတော့ ရှိခိုးနေကြတာ။
 အဲဒီလို ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် လောကမှာ လူ
 တွေဟာ ကိုယ်ရဲ့အရည်အချင်းကို ကိုယ်နားလည်ထား
 ရမှာ။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊
 ဝီမံသ၊ ဆန္ဒက ဘယ်မှာရှိတာတုံး၊ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ
 ရှိတာ။ ဝီရိယက ဘယ်မှာရှိတာတုံး၊ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ
 ရှိတယ်။ စိတ္တ-တဲ့၊ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို ပြောတာ။
 ဝီမံသ-တဲ့၊ အသိဉာဏ်က ဘယ်မှာ ရှိသလဲဆိုရင်
 ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ရှိတာ၊ အဲဒါတွေကို အားကိုးရမယ်၊
 ကြီးပွားတိုးတက်လာအောင် လုပ်ရမယ်။

နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို ရအောင် ဆိုတာလည်းပဲ ဒါ
 တွေကို မြှင့်တင်သွားတာပဲ။ ဪ... ဆန္ဒရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ ဆန္ဒ
 ရှိပြီဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို ရှာတယ်။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို ရှာတော့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်က “ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ” တဲ့။ အဲဒါဟာ တစ်ခုတည်းပဲတဲ့။ “နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ” =နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ ရာအတွက် ဒါဟာ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပဲလို့ ဆိုပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို ဟောထားတာ။ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားအတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ် ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာပါပဲ။ တစ်ခုတည်းသော လမ်းဟာ လမ်းမှားစရာ အကြောင်းမရှိဘူး၊ ဒီလမ်းအတိုင်း လျှောက်သွားလို့ ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာပါပဲတဲ့။

အဲဒီလမ်းက ဘာတုံးဆိုရင် ကြည့် ... မြတ်စွာ ဘုရားဟောထားတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ = မှန်ကန်တဲ့ အမြင်ရှိရမယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ မှန်မှန်ကန်ကန် မြင်ဖို့ လိုအပ်တယ်၊ မှန်မှန်ကန်ကန်မြင်တယ် ဆိုတာ အမြင့်ဆုံးအဆင့်နဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒုက္ခကို ဒုက္ခလို့ မြင်တယ်၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတရားကို မြင်တယ်၊ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာကို မြင်တယ်၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာရောက် ကြောင်း အကျင့်တရားကို မြင်တယ်။ ဆိုလိုတာက-

သစ္စာလေးပါးကို မြင်တယ်ပေါ့၊ သစ္စာလေးပါး မြင်တယ်ဆိုတာ အကြောင်းတရားနဲ့ အကျိုးတရားမြင်တာ ဖြစ်တယ်။

တို့တစ်တွေ ရထားတာ ဘာကို ရထားတာတုံးလို့ မေးရင် ဒုက္ခကို ရထားတာ၊ ကဲ ... သုခရထားတာလို့ ဘယ်သူပြောမလဲ၊ ကဲ ... ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ ကိုယ့်ဟာကိုယ့်ကြည့်၊ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်လေး ရထားတာ ဟုတ်လှပြီ ထင်နေတယ်၊ တဖြည်းဖြည်း အိုလာမယ်၊ နာလာမယ်၊ နောက်ကျတော့ သေမယ်။ အဲဒါမှ ဒုက္ခမထင်ရင် ဘာထင်မလဲ၊ အဲဒီလမ်းကြီးကို ရှောင်လွှဲလို့ ရပါမလား၊ မရနိုင်ဘူး၊ အဲဒီလမ်းကြီးဟာ တစ်ဖြောင့်တည်းပဲ၊ ဒီအတိုင်းသွားမယ်လို့ မြင်တာဟာ အခြေခံအားဖြင့်တော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ မှန်ကန်စွာ မြင်တာပေါ့။

အဲဒီလို မှန်ကန်စွာ ဒုက္ခကို မြင်ပြီးဆိုရင် ဒီဒုက္ခကို ဘယ်သူလုပ်နေတာလဲဆိုရင် လိုချင်တဲ့တဏှာ၊ တွယ်တာနဲ့တဏှာ-က လုပ်နေတာပါပဲ။ ဆိုလိုတာက - လိုချင်လို့ ရနေတာပေါ့၊ မလိုချင်တော့ မရဘူးပေါ့။ အေး ... ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက တဏှာကို

ဒုက္ခသမုဒယ၊ မလိုချင်တဲ့ဟာကို ရအောင် လုပ်ပေးတာ တာဟာ တဏှာပါပဲတဲ့။ အဲဒီနှစ်ခုကို သိတာဟာ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိပဲ။ ဒါဖြင့် ဒီဒုက္ခတွေ ငြိမ်းသွားတဲ့နေရာရော မရှိ ဘူးလားဆိုတော့ ရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်သည် ဒီဒုက္ခတွေ ငြိမ်း သွားတဲ့နေရာပဲ။ အဲဒီငြိမ်းသွားတဲ့နေရာ ရောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုရင် ဟောဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့် တရားကို ကျင့်ရမယ်။ သစ္စာလေးပါး အကျင့်တရားကို သိမြင်တာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ မှန်ကန်တဲ့အမြင်ပဲ။

အဲဒီသစ္စာလေးပါးကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် လုပ် ငန်းတစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ပေးထားတာက ဖြစ်တယ်။ အကွက်လေးကွက် ချပြီးတော့ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖော် ဆောင်ပေးတာပါပဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အဲဒါပါပဲ။ ကြည့် ... ဒုက္ခဆိုတာဟာ မြင်အောင် ကြည့် ရမည့်အရာ ဖြစ်တယ်ပေါ့။ ဘုန်းကြီးတစ်တွေ ဒုက္ခကို မမြင်ကြဘူး ဟုတ်ရဲ့လား၊ အကောင်းလေးတွေချည်းပဲ ရွေးမြင်နေတော့ မကောင်းတာကို သိပ်မမြင်ဘူး၊ မြင် နေသေးလို့ ကြိုက်နေသေးတာပေါ့။ အကောင်းတွေ မမြင်တော့ဘူးဆိုရင် ကြိုက်စရာရှိပါဦးမလား၊ မရှိတော့

ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒုက္ခကို အဟုတ်မမြင်ကြသေးဘူး၊ သုခလို့ ထင်နေကြတုန်းပဲ၊ သုခလို့ ထင်လို့ ဆုတောင်းကြတယ်လေ။ ကြည့်ပါလား ဒီသားနဲ့၊ ဒီသမီးနဲ့၊ ဒီမောင်နှမတွေ ဒီကောင်းမှုကြောင့် အတူတူတွေ့ပါရစေ၊ ငှက်ဖြစ်ရင်တောင်မှ တစ်ကိုင်းတည်း နားပါရစေတဲ့၊ အကိုင်းကျိုးကျမှာတော့ မမြင်ဘူး၊ အဲဒီလို လူတွေဟာ အမှန်မမြင်လို့သာ ဒုက္ခကို ဆုတောင်းကြတာပေါ့။

ဒုက္ခကို အမှန်မြင်ပြီဆိုရင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒုက္ခကို အမှန်မြင်အောင် ကြည့်တာဟာ ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်တာပါပဲ။ ဘာနဲ့ ကျင့်တာတုံး ဆိုတော့ ဒုက္ခကို အမှန်မြင်အောင် ဘာနဲ့ ကြည့်တာလဲဆိုတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ထူထောင်ရမယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ထူထောင်တာဟာ ဒုက္ခကို မြင်အောင် လုပ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီတော့ ပြောမယ်ဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဒုက္ခက ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံပဲ ဟုတ်ကဲ့လား၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ ဒုက္ခကို မြင်အောင် ကြည့်ရမယ်၊ ကဲ ... ကောင်းပါပြီ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ထူထောင်

လိုက်လို့ ဒုက္ခကို မြင်ပြီဆိုရင် ဘာအကျိုးရလဲဆိုတော့ အကျိုးနှစ်မျိုးရတယ်။ အကျိုးနှစ်မျိုးက သမုဒယကို ဖယ်ရှားပြီး နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းတဲ့ တစ်ခုကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးတော့ နောက်တစ်ခုရတယ်။ ဒါကတော့ သဘာဝပဲ။ တစ်ခုကို မဖယ်ဘဲနဲ့ နောက်တစ်ခု ယူလို့မှ မရတာကိုး။

မုံရွာကနေပြီးတော့ ဥပမာ ဟိုဘက်ကမ်းကို သွား ချင်တယ်ဆိုရင် ဒီဘက်ကမ်းကနေ မခွာဘဲနဲ့၊ ဟိုဘက် ကမ်းရောက်ပါ့မလား။ မရောက်ဘူးတဲ့။ တစ်ခုတော့ ခွာရမှာပဲ ဟုတ်ကဲ့လား။ တစ်ခုကို စွန့်ရမယ်။ နောက် တစ်ခုကို ယူချင်ရင် တစ်ခုကို စွန့်ရမယ်။ အဲဒီတော့ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ဒီ “ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ” ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရစ်ပါး မဇ္ဈိမပဋိပါဒအကျင့်ကို ကျင့်တာဟာ ဒုက္ခ ကို မြင်ဖို့ ကျင့်တာ၊ မြင်လိုက်ပြီဆိုတာနဲ့ တစ်ပြိုင် နက် ဒုက္ခမှန်းသိတာနဲ့ တစ်ခါတည်း ဘာကို ဖယ်ရှား နိုင်တုံးဆိုရင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို ဖယ် ရှားပြီးတော့ ‘ဒုက္ခနိရောဓ’လို့ဆိုတဲ့ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိရှိသွားတာဟာ အကျိုးတရားပါပဲ။ အဲဒီ

တော့ သစ္စာလေးပါး ဆိုတာဟာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခုကို ရှင်းပြတဲ့ သဘောပါပဲ ဒါဟာနော်၊ ဟုတ်ကဲ့ လား၊ အဲဒီလို ရှင်းပြတယ်။

အေး ... ဒါကြောင့်မို့လို့ နံပါတ် (၁)က အမြင်မှန် ရမယ်၊ အမြင်မှန်ဖို့အတွက် ဘာလိုသလဲဆိုရင် အတွေးမှန်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ကဲ ... အမြင်မှန်ပြီး အတွေးမှန် ပြီဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့အတွက် ဘာက စရမှာလဲ ဆိုတော့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ-တဲ့၊ မဟုတ်တာတွေ မပြောနဲ့၊ မှန်တာပြော။ မဟုတ်တာ တွေ မလုပ်နဲ့၊ မှန်တာလုပ်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နဲ့ပတ်သက်လာလို့ ရှိရင် ဒုစရိုက်နဲ့ အသက်မမွေးနဲ့တဲ့။ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောတာနော်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ပြီဆိုရင် ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းဘဲနဲ့ ရောက်ပါ့မလား၊ မရောက်နိုင်ဘူး။ ဒါ ကြောင့်မို့လို့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ ဟောဒီ သုံးခုကို သီလအနေနဲ့ ထူထောင်ထား လိုက်ပြီးတော့ လုပ်ပေတော့တဲ့၊ ဘာလုပ်ရမလဲ၊ သမ္မာဝါယာမ-တဲ့၊ မလုပ်ဘဲနဲ့တော့ မရောက်နိုင်ဘူးလေ၊ သမ္မာဝါယာမ

ဆိုတာ လုပ်ပုံလုပ်နည်း လေးမျိုးရှိတယ်။

- (၁) ဆို့ပိတ်တာ၊
- (၂) ဖယ်ရှားတာ၊
- (၃) ဖြစ်အောင် လုပ်တာ၊
- (၄) တိုးအောင် လုပ်တာ။

ဘယ်နှစ်ခုလဲ ဆိုရင် လေးခုပါနော်။ ဆို့ပိတ်တယ်၊ ဖယ်ရှားတယ်၊ ဖြစ်အောင် လုပ်တယ်၊ တိုးအောင် လုပ်တယ်။ ကဲ ... ဒါဖြင့် ဆို့ပိတ်တာဟာ ဘာကို ဆို့ပိတ်တာလဲ ဆိုတော့ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် ဆို့ပိတ်ရမယ်တဲ့။ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ထဲကို အကုသိုလ်တွေ ဝင်မလာအောင် ဆို့ပိတ်ထားရမယ်။ ဒါ 'သမ္မာဝါယာမ'လို့ ခေါ်တယ် ဟုတ်ရဲ့လား။

ခြင်တွေ ဘာတွေ မဝင်အောင် အိမ်ထဲ ခွေးတွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ ကိုယ်မဝင်ချင်တဲ့အရာတွေ မဝင်အောင် မဆို မပိတ်ကြဘူးလား။ အေး ... ဆို့ပိတ်ထားတယ်။ ဝင်လာပြီဆိုရင် မောင်းမထုတ်ဘူးလား၊ မောင်းထုတ်ရတယ်။ အေး ... ခြင်တော့ ဝင်လာပြီဆိုရင် မောင်းထုတ်တယ်။ မဝင်အောင်လည်း ပိတ်ထားတယ်နော်။

ကိုယ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဒေါသကလေး ဝင်လာလို့ရှိရင် မဝင်ရအောင် ဆို့ပိတ်ထားရမယ်။ ဝင်လာပြီဆိုရင်လည်း မောင်းထုတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ အဲဒါလေးတော့ လက်ခံထားပါ။ လောဘဝင်လာလာ၊ ဒေါသဝင်လာလာ၊ မောဟဝင်လာလာ ခြင်ဝင်တာထက် မဆိုးပေဘူးလား။ ဆိုးတာပေါ့။ ဒီသမ္မာဝါယာမ-မှန်ကန်စွာ ကြိုးစားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ကိုယ်ရဲ့နှလုံးသားထဲမှာ အကုသိုလ်ဝင်မလာအောင် ဆို့ပိတ်ထားရမယ်တဲ့။ ဘာနဲ့ ပိတ်ရမလဲ။ သတိတံခါးနဲ့ ပိတ်ရမယ်။ မတော်တဆ သတိလက်လွတ်လို့ ဝင်လာပြီဆိုရင်လည်း မောင်းထုတ်ပစ်ရမယ်။ ဒါဟာ တကယ့်သဘာဝပဲ။ ကဲ ... ဒါဖြင့်ရင် တိုးပွားအောင် ဖြစ်စေရမယ်ဆိုတာ ဘာတုံးဆိုရင် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်စိတ်တွေ မဖြစ်သေးဘူးဆိုရင် ဖြစ်လာအောင် လုပ်ရမယ်။ ဖြစ်လာပြီးတဲ့နောက်လည်း တိုးပွားလာအောင် လုပ်ရမယ်။ လူတွေကတော့ စီးပွားရေး ကျတော့ မရသေးမချင်း ရအောင် ရှာကြတယ်။ ရအောင် ရှာကြတယ်။ ရအောင် ရှာပြီး တိုးအောင် လုပ်ကြတယ်။ မလုပ်ဘူးလား။ လုပ်တာပေါ့။ အေး ...

အဲဒါလိုပဲ စီးပွားတင်မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ရဲ့ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ကုသိုလ်တရားတွေဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ဖြစ်လာပြီလို့ဆိုရင် အရင်းအနှီးထားပြီးတော့ တိုးအောင် လုပ်ဖို့ လိုတယ်တဲ့ ဟုတ်ကဲ့လား၊ တိုးအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုရင် ထပ်တလဲလဲ လုပ်တာဟာ တိုးတာပေါ့။

ဥပမာ - မေတ္တာပို့မယ်၊ မနက်တစ်ခါ ပို့မယ်၊ နေ့လည်တစ်ခါ ပို့မယ်၊ ညနေတစ်ခါ ပို့မယ်၊ (သို့) အချိန်မရွေး အားတဲ့အခါတိုင်း မေတ္တာပို့နေမယ်၊ တိုးမနေဘူလား၊ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တိုးနေတာလေ၊ အဲဒီလို တိုးအောင် လုပ်တာကို 'သမ္မာဝါယာမ'လို့ ခေါ်တာပဲ။ ကုသိုလ်တွေတိုးလို့ လုံလောက်လာရင် ဆိုပါစို့ ... ပိုက်ဆံရှာတယ်၊ ပိုက်ဆံတွေ လုံလုံလောက်လောက် ရှိလာရင် ကိုယ်လိုချင်တာ ဝယ်လို့ ရတယ်မဟုတ်လား၊ ထို့အတူပဲ ကုသိုလ်တရားတွေ တိုးလာလို့ရှိရင် ကိုယ်လိုချင်တာတွေ ရလာမှာပေါ့။ နိဗ္ဗာန်လောက်ထိအောင် ပေးနိုင်တဲ့အစွမ်းတွေ ရှိလာရင် နိဗ္ဗာန်ရမှာပေါ့၊ ဒါပြောတာနော်၊ ဒါဟာ သမ္မာဝါယာမ။

အေး ... အဲဒီလို ကြိုးစားပြီဆိုရင် ဘာအရေးကြီး
 လဲဆိုတော့ သတိအရေးမကြီးဘူးလား၊ ကြီးတယ်နော်၊
 အေး ... ဒါ့ကြောင့်မို့ သမ္မာသတိ-မှန်ကန်တဲ့သတိ
 ထားရမယ်။ ဒါဖြင့်ရင် သတိက ဘယ်မှာ ထားရမလဲ
 ဆိုရင် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ ကိုယ့်သန္တာန်မှာပဲ
 ထားရမယ်၊ ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊
 စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရား
 လေးပါး သတိထားရမယ့်နေရာ ပြောတာနော်။ ကိုယ့်
 ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ ကာယပေါ်မှာ ထားမယ်၊ ခံစားချက်
 ဝေဒနာပေါ်မှာ ထားမယ်၊ ကိုယ့်စိတ်ပေါ်မှာ ထားမယ်၊
 (သို့) ကျန်တဲ့သဘာဝတရားတွေအပေါ်မှာ ထားမယ်။
 ဟော ... ဒါက သတိကို တည်ဆောက်တာနော်။

သတိတည်ဆောက်ထားပြီးဆိုရင် စိတ်ကလေးငြိမ်
 အောင် လုပ်ဖို့ အရေးကြီးလာပြီတဲ့၊ အဲဒီစိတ်ကလေး
 ငြိမ်မှနော်၊ မငြိမ်လို့ ရှိရင် မှန်ကန်စွာသိဖို့ ဆိုတာဟာ
 မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါ့ကြောင့်မို့လို့ သမ္မာသမာဓိ စိတ်ကလေး
 ကို ငြိမ်အောင် လုပ်ပါတဲ့။ မဂ္ဂင်ရှုစံပါး ဆိုတာဟာ
 တကယ်အရေးကြီးတာနော်။ အဲဒါတွေဟာ ဟန်ချက်

ညီညီနဲ့ အလုပ်လုပ်သွားပြီဆိုရင် “နိဗ္ဗာနဿ သတ္ထိ ကိရိယာယ” - နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ရာ ဖြစ်သွား တယ်တဲ့။

ဒါ့ကြောင့်မို့ သာရဏီယတရားကို အခြေခံပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်လိုက်မယ်ဆိုလို့ ရှိရင် ကုသိုလ်တွေ တိုးတက်လာပြီး နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ထိ အောင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။ တရားချစ် ခင် သူတော်စင် ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ မိသားစုအတွင်းမှာပဲဖြစ်စေ၊ အသင်းအဖွဲ့တွေမှာဖြစ်စေ သာရဏီယတရား လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ ကုသိုလ် တရားတွေ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် မဂ္ဂင်ရစ်ပါး အကျင့်တရားဆိုတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ် လျှောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မျက်မှောက်ပြု နိုင်အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု။

ဓမ္မမိတ်တွေများသို့

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ
ဟောကြားအပ်သော တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များက
ရေးကူးကာ စာမူများကို ဆရာတော်ကြီးထံပေးပို့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး
ကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပေးသော စာမူများကို
ကုသိုလ်ရှင်များလှူဒါန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြုလျက်
စာအုပ်ငယ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒါနပြုလုပ် ပြန့်ဝေလှူဒါန်း
လိုပါက ဖော်ပြပါ ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

- ၁၈။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်
- ၁၉။ ဓမ္မမှတ်ကျောက်
- ၂၀။ ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်
- ၂၁။ နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
- ၂၂။ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
- ၂၃။ ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ဖြန်ကမ္ဘာ
- ၂၄။ မင်္ဂလာသုတ် အနှစ်ချုပ်

ဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေး

ထာဝရပဒေသာပင် အလှူရှင်များ

- ၁။ ဝိစာများနှင့် ဦးတင်စိုးတို့ကိုရည်စူး၍ ဒေါ်ခင်လှမိသားစု
(ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်)မင်္ဂလာရွေး ၃၉,၀၀,၀၀၀
- ၂။ ဦးအုန်းကျော်+ဒေါ်ခင်မမ မိသားစု ၃၅,၀၀,၀၀၀
- ၃။ ဦးခင်ရွှေ+ဒေါ်မေလှိုင် မိသားစု ၃,၀၀,၀၀၀
- ၄။ ဦးချစ်မွှေး+ဒေါ်မြင့်မြင့်စိ ၃,၀၀,၀၀၀
- ၅။ ဦးသောင်းငွေ+ဒေါ်ခင်စောဝင်း ၃,၀၀,၀၀၀
- ၆။ Singapore မှ ဓမ္မမိတ်ဆွေများ ၃,၀၀,၀၀၀
- ၇။ ဦးစံသာ+ဒေါ်မေဦးခင် သမီး - စံသာရတနာ
သား - မောင်စံသာသူခ မိသားစု ၁,၅၀,၀၀၀
- ၈။ ဦးမြဟန်+ဒေါ်သီတာစိ မိသားစု ၁,၀၀,၀၀၀
- ၉။ ရွှေပြည်ဟိန်းဆရာတော်၏မယ်တော်ကြီး ဒေါ်အမာ ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၀။ ကိုထွန်းလင်း+မနွယ်နွယ်စန်း ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၁။ ကိုကျော်ဆန်းလွင်+ဒေါ်မြင့်မြင့် ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၂။ ဖခင်ကြီးဦးသိန်းကြည်အား ရည်စူး၍ မိခင်ကြီး
ဒေါ်သန်းကြည်အား အပျူးထားလျက်
ဒေါ်ပြုပြုသိန်းနှင့် မောင်နမတစ်စု(ရန်ကင်း) ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၃။ ဦးရဲမြင့်+ဒေါ်သန်းသန်းနွယ် မိသားစု ၁,၀၀,၀၀၀
တိုက် ၂၆, အခန်း ၁၅၊ ပြည်ရိပ်ပွန်အိမ်ရာ၊
၇ ရပ်ကွက်၊ ကမာရွတ်မြို့နယ်

၁၄။	မသန်းသန်းဝင်း၊ မမေသက်ဝေ	၅၀,၀၀၀
၁၅။	နှင်းရတနာ စာပေ	၅၀,၀၀၀
၁၆။	ဦးညီညီ+ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင် မိသားစု၊ အလုံ	၅၀,၀၀၀
၁၇။	ဦးတင်ထွန်း+ဒေါ်ခင်ခင်ဦး၊ သမီး မခင်ဖြူထွန်း၊ သား မောင်သိန်းထွန်းအောင် မိသားစု။	၅၀,၀၀၀
၁၈။	မိဘာများ၊ ခင်ပွန်း ဦးတင်အောင်နှင့် သမီးငယ် မိမိအောင်တို့အား ရည်စူး၍ ဒေါ်တင်တင်ဝင်းမိသားစု။	၃၀,၀၀၀
၁၉။	ဦးမြင့်သိန်း+ဒေါ်ဆွေဆွေ၊ သမီး ဒေါက်တာသီရိရွှေစင်၊ သား-မောင်ဘုန်းပြည့်အောင်မိသားစု(ရန်ကင်း)	၃၀,၀၀၀
၂၀။	ဒေါ်ဂျဟုန်း၊ ဒေါ်နေဇင်ဦး၊ ဒေါ်ကေသီဦး၊ ဒေါ်နန်းကြည်ထွေး မိသားစု။	၁၀,၅၀၀
၂၁။	ဒေါ်ဓမ္မဒိန္နာ B.A.B Student	၁,၀၀,၀၀
၂၂။	ဦးကံညွန့်+ဒေါ်ဝင်းကြည် မိသားစု(ရန်ကင်း)	၁,၀၀,၀၀
၂၃။	မောင်မင်းမင်းသိုက်+မနှင်းခက်မော် မိသားစု	၁,၀၀,၀၀
၂၄။	ဦးဝင်းဗေသန်း+ဒေါ်ခင်မြတ်နွယ်၊ သား-မောင်ဝေပြုံးသန်း မိသားစု(ရန်ကင်း)	၁,၀၀,၀၀
၂၅။	မကြေးမုံဝင်းထွဋ်၊ မောင်ရဲမာန်ဝင်းထွဋ် မောင်နုမ	၅၀,၀၀
၂၆။	ကိုကျော်မြင့်+ဒေါ်ခင်အေးခိုင် မိသားစု။	၅၀,၀၀